

Jordi Icart i Castelló
 President de l'Agrupació Excursionista de Granollers

ANTONI JONCH I L'EXCURSIONISME

53

...Del diari de l'Agrupació Excursionista de Granollers, anys del 1944 al 1954:

A mitjan 1944 es reemprèn la publicació del butlletí d'activitats. En aquesta nova etapa podem trobar articles de tota mena, d'indiscutible interès, ja siguin de caràcter científic, excursionista o simplement informatiu. Podríem destacar-ne la publicació per primera vegada de la història del règim pluviomètric de Granollers, unes fitxes d'arqueologia urbana, i també un estol d'articles com «La congestió urbana», «Mesures antigues del Vallès», «La indústria textil», «Excursionisme antic», tots signats pel senyor Salvador Llobet o unes fitxes sobre «La flora i la fauna del Vallès» a càrrec del senyor Jonch.

El senyor Antoni Jonch, bon català, patriota i home de pau, fa ofrena d'un gallardet de l'Agrupació Excursionista a la Patrona dels Catalans, la Mare de Déu de Montserrat, en una excursió realitzada per l'octubre de l'any 1947.

Importants i nombrosos descobriments arqueològics de la Secció d'Estudis, encapçalada pel senyor Estrada, porten el nom de l'Agrupació a les primeres línies del món cultural. Recordem les troballes de les pintures rupestres de la Roca, els dolmens de Cèlles i Vilassar, ceràmiques, sagetes i tot un estol d'altres indicis dels nostres avantpassats a la nostra comarca. Tots aquests descobriments es publiquen en el butlletí en forma de fitxes que, amb els anys, prenen força importància i prestigi...

Ja en podeu estar segurs que més li plauria llegir l'àrida relació que encapçala aquest escrit, i que no fa més que donar fe del que fou aquella dècada per l'Agrupació Excursionista, que les línies que segueixen i que no tenen altra pretensió que testimoniar el nostre més sentit homenatge. I podeu estar-ne ben segurs que encara diria que se n'haurien pogut fer més de coses amb un xic més de possibilitats i de bona època.

Semblava una notícia irreal.

Un atac de cor se l'emportà. Soltadament, sense contemplacions, quan encara era ple de vida, de dinamisme, amb aquelles ganes de treballar que no li havien mancat mai.

El sis de juny d'enguany ens deixa el senyor Antoni Jonch i Cuspinera, sobradament conegut en el món social i cultural de la nostra ciutat i tan arrelat al si de l'Agrupació Excursionista de Granollers.

Fou tan cabdal i oportuna la presència al capdavant de l'Entitat d'aquest nostre malaguanyat soci que no podem passar per alt d'escriure aquestes males quatre ratlles, ni que sigui simplement enumerant

les múltiples activitats portades a terme, perquè quedin com a prova escrita del nostre més profund afecte. Ja que si la seva presidència i la seva figura destacada no són per a la majoria de nosaltres sinó una herència, car la nostra edat no ens permet recordar-les, si van quedar plasmades en els nombrosos butlletins i escrits de l'època i ampleament ens en parlen encara testimonis d'aleshores.

I no penséssiu pas que, abandonat el capdavant de l'Agrupació, ja se'n desentengués dels avatars, no! Després fou sempre dels primers de la segona fila, aquella veu i opinió sempre a tenir en compte i aquell suggeriment que esdevenia quasi un manament.

Probablement si, el juny de 1944, Antoni Jonch no hagués agafat les regnes de l'Agrupació Excursionista i no se l'hagués pres com una cosa seva, com sempre solia abocar-se als quefers que li plaïen, a hores d'ara, estigueu-ne convençuts, no escriuríem aquestes ratlles.

Era per aquells anys desgraciats i foscos, de migrades possibilitats, i encara sense haver pogut aixecar el cap de la maltempsada, que l'Agrupació Excursionista era apunt de tancar les portes. Calia una forta empenta per fer front a aquesta delicada situació.

I és en aquest precís moment que entra el nostre home amb el suport d'una nova Junta tan emprendora com ell. Personatges tan carismàtics com Llorenç Llac, Jaume Riera, Josep Estrada, Valentí Taberner, Salvador Llobet, Josep M.ª Font de Falgàs, Adolfo Mundet i Josep M.ª Puchades entre d'altres donen la forta empenta a l'Entitat que tant falta li feia. El primer fruit d'aquesta sòlida conjunció d'esforços ja es dona tot seguit: pel juliol del mateix any es recupera la publicació del Butlletí d'activitats, que s'havia suspès tres anys abans.

Com fàcilment es desprèn de la relació d'activitats, l'Entitat anava reixint. Aquella minvada llumeta de l'any 44, feble com la d'una llàntia que ha exhaurit l'oli, a poc a poc, amorosament curada, amb la tenacitat d'aquella gent emprendora, aviat esdevé llanterna brillant a l'horitzó lúdic i cultural de la nostra ciutat.

Passen els anys i aviat noves generacions, curulles de dinamisme, prenen el relleu i com branques noves i plenes de vida, engrandeixen l'arbre ara ja sòlidament arrelat. La terrible esporgada queda enrera, com una tempesta de finals d'estiu. Però com en aquest món no hi ha res que duri sempre, un bon vent, mai millor dit, se'ns emporta el nostre home i no per atzar, no en va és doctorat en Farmàcia i en Ciències Naturals i mem-

bre de la reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona, sinó per la seva gran vàlua, i és cridat a ocupar la Direcció del parc Zoològic de Barcelona. Amb l'entusiasme que el caracteritza, treballant de valent com ho fa sempre, aviat converteix el Parc Zoològic en un dels millors d'Europa.

Aquest giravolt sobtat en la vida del nostre home l'obliga a abandonar la primacia de l'Entitat i el substitueix el Sr. Josep M. Bertran i Viñoles, que ja de bell antuvi continua la petja oberta i ben marcada pel seu predecessor en el càrrec.

A primers dels anys 70, avançant-se a les modes de l'esdevenidor, és el pioner en la creació i estructuració de les escoles de la Natura. Recordem la de can Lleonart a Sta. Fe, al mateix cor del seu estimat Montseny.

Els anys no passen balders. I la tasca portada a terme pel senyor Jonch és reconeguda arreu. Així li és atorgada la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. La mateixa Agrupació Excursionista li concedeix la placa d'Honor de l'Entitat com a persona que mai ha regatejat un esforç per ella i per Granollers, però, sobretot, pel seu amor a la Natura, per a la qual va treballar i que va defensar fins el seu darrer dia.

Darrerament, essent Director del Museu de Granollers, impulsà la reedició del llibre del Dr. Salvador Llobet «El medi i la vida al Montseny», aquest cop en català i al cap de 43 anys de la seva publicació. L'Agrupació Excursionista té el goig de compartir tal efemèrides.

Jonch, home de fàcil paraula, expressiu i també gran escriptor, havia editat nombrosos articles i llibres entre els quals no podem deixar de fer esment d'un dels més entranyables: «El Montseny i les seves quatre estacions» (1980). I ara, potser per cloure quelcom, estava escrivint les seves memòries.

La seva casa, envoltada d'arbres, la palmera centenària i els animals que va tenir sempre a prop d'ell en el seu jardí el trobaran a faltar. Nosaltres, com humans que som, el recordarem com l'home, com l'amic de tots, com el soci, com un granollerí universal, com... per moltes coses més ja que de qualitats no li'n faltaven. I és per tots aquests motius que la Junta de l'Agrupació Excursionista de Granollers, just quatre dies abans del seu traspàs, aprovà tirar endavant la sol·licitud a l'Ajuntament de nomenar el senyor Antoni Jonch i Cuspinera Fill Predilecte de la Ciutat.

Impensablement vam fer tard. En els nostres temps, tot i tant córrer, fem tard massa sovint.

Els signes de la desgràcia que semblen voltar-nos en aquest any 92 i que ja ens ha privat de la conhortadora presència de diversos estimats i insignes socis excursionistes, ara ens ha desfet el nostre somni de poder veure el dotzè granollerí que recull aquesta preuada distinció. Si de consol pot servir, treballarem i porfidiejarem en la nostra proposta perquè tota la ciutat de Granollers, com a darrer comiat, li reconegui aquesta merescuda distinció a títol pòstum.

Senyor Jonch: Totes les seves lliçons quedaran gravades en el nostre interior. L'Agrupació, aquell arbre encara jove, però moribund, que vostè va fer revifar, és encara ple de vida i, any rera any, va donant els seus fruits. I nosaltres, que els arrepleguem, li estem agraïts de tot cor.

Fem una conferència a l'Ag. Ex. de Granollers, any 1985. Foto: J. Icart

Ullucament de la Placa d'Honor de l'A.E.G. l'any 1986. Foto: J. Icart

